

Ytmiljödepartementet (fiktivt)

Promemorian Ytskydd i fordonsverkstäder

Ytskyddsmyndigheten har tagit del av promemorian Ytskydd i fordonsverkstäder (Ytm 2026/101) och lämnar följande yttrande. Yttrandet avser ytors skydd i verkstadsmiljö. Det omfattar inte underlaget, och myndigheten tar inte ställning till materialet under ytan.

Myndigheten välkomnar att promemorian uppmärksammar ytor i verkstäder. Dessa ytor utsätts för kemisk påverkan, mekaniskt slitage och värme i väsentligt högre grad än ytor i bostäder och kontor, och ett särskilt regelverk för verksamheter av detta slag kan därför vara motiverat. Myndigheten bedömer dock att förslaget i sin nuvarande form inte ger tillräckligt tydliga gränser mellan verkstadens egna ytor och ytor som tillhör kunden. Gränsdragningen har betydelse för vilka krav som gäller och för vem som ansvarar för egenkontrollen.

Myndigheten noterar att 4 § i förslaget använder begreppet ytskikt för både lacken och den yta lacken skyddar. Enligt 1 kap. 2 § och 1 kap. 3 § i YSFS 2019:4 har en yta ingen tjocklek, medan ett ytskikt har en tjocklek. Om begreppen blandas kan kraven i 4 § tolkas så att de avser en annan sak än vad som är avsikten. Myndigheten förordar att paragrafen i stället anger att kraven gäller ytskiktet och att ytan definieras enligt YSFS 2019:4.

Enligt 6 § ska golv i verkstadsutrymmen vara försedda med ett heltäckande ytskikt som motstår olja och lösningsmedel. Myndigheten instämmer i kravet. Myndigheten vill dock påpeka att ett heltäckande ytskikt enligt 2 kap. i YSFS 2019:4 innebär att ingen del av ytan är exponerad mot omgivningen. Vid skarvar, dörrtrösklar och kanter där golvet möter väggen finns ofta exponerade ytor, och promemorian bör ange hur dessa ska bedömas.

Förslaget i 7 § om dokumentation av ytskiktets skick innebär i praktiken en utvidgning av den egenkontroll som redan följer av 4 kap. i YSFS 2019:4. Myndigheten välkomnar att dokumentationen ska ha samma lagringstid, tio år, som gäller i övrigt. Myndigheten föreslår att promemorian förtydligar att en fotografisk dokumentation av ytan är tillräcklig för att uppfylla kravet, under förutsättning att fotografierna kan kopplas till en identifierbar yta.

Förslaget i 8 § gäller ytor vid portar och fönster som vetter mot söder eller väster. Myndigheten konstaterar att 3 kap. i YSFS 2019:4 redan ställer krav på skydd mot solljus för sådana ytor. Myndigheten vill därför undvika dubbla regler. Om 8 § ska finnas kvar bör den hänvisa till 3 kap. i stället för att upprepa kravet med andra formuleringar. Myndigheten noterar att sydväst räknas som både söder och väster enligt 3 kap., och att promemorian bör följa samma princip.

Enligt 9 § ska ytskiktet besiktigas var sjätte månad. Myndigheten anser att intervallet bör anpassas efter ytans exponering och inte fastställas generellt. En yta som är skyddad under tak och en yta som används dagligen med kemikalier har olika behov. Myndigheten föreslår att paragrafen i stället anger att verksamhetsutövaren ska fastställa intervallet i sin egenkontroll och motivera det. Det stämmer också med principen i YSFS 2019:4 om ändamålsenligt skydd under hela livslängden.

Myndigheten ser flera alternativ till det föreslagna regelverket. Ett alternativ är att branschen tar fram gemensamma riktlinjer som myndigheten kan lämna synpunkter på och i förekommande fall hänvisa till i vägledning. Ett annat alternativ är att regelverket endast gäller verkstäder över ett visst antal anställda, eftersom de mindre verkstäderna har svårare att uppfylla dokumentationskraven. Ett tredje alternativ är att myndigheten tar fram en vägledning enligt mönster från Vägledning 2023:2 i stället för föreskrifter. Myndigheten förordar det första och det tredje alternativet i kombination.

För verksamheterna innebär förslaget kostnader för inventering, dokumentation och eventuell ommålning. Promemorian uppskattar antalet berörda verkstäder till cirka 3 100 och kostnaden till 12 000 kronor första året och cirka 4 000 kronor per år därefter. Myndigheten anser att kostnadsberäkningen bör redovisa hur den har tagit fram dessa siffror, eftersom den i nuläget saknar underlag. För myndigheten innebär förslaget ökad tillsyn. Om cirka 140 extra tillsynsbesök per år tillkommer, motsvarar det en fördjupad tillsyn som i nuläget rymmer inom den planerade tillsynen om 228 besök för 2026. Myndigheten bedömer att två handläggare behöver tillföras för att hålla tidplanen, vilket motsvarar cirka 1,2 miljoner kronor per år.

Ytskyddsmyndigheten har i övrigt inga invändningar mot promemorian och ser fram emot en fortsatt dialog med Ytmiljödepartementet. Myndigheten står till förfogande för ytterligare underlag om ytor i verkstadsmiljö. Yttrandet har beslutats av generaldirektören Kerstin Wallgren efter föredragning av chefsjuristen Linnéa Forsberg.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektören Kerstin Wallgren. I den slutliga handläggningen har även överdirektören Lars-Göran Edfeldt deltagit. Föredragande har varit chefsjuristen Linnéa Forsberg.

Kerstin Wallgren

Linnéa Forsberg